

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS REFORMOS ĮSTATYMO 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 17, 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
IR PAPILDYMO
Į S T A T Y M A S

2002 m. lapkričio 5 d. Nr. IX-1170
Vilnius

(Žin., 1991, Nr. [24-635](#); 1997, Nr. 69-1735; 2000, Nr. [56-1649](#);
2001, Nr. 71-2524, Nr. 108-3905; 2002, Nr. 68-2763)

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

2 straipsnyje vietoj žodžių „Lietuvos Respublikos piliečių“ įrašyti žodžius „asmenų“ ir šį straipsnį išdėstyti taip:

„2 straipsnis. Žemės reformos tikslas

Žemės reformos tikslai: užtikrinant gamtos išteklių apsaugą, įgyvendinti asmenų teisę į žemės nuosavybę bei naudojimą įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis grąžinant neteisėtai nusavintą žemę, perduodant ar suteikiant neatlygintinai nuosavybėn bei parduodant pageidaujantiems ją pirkti, išnuomojant ar suteikiant naudotis valstybinę žemę; sudaryti teises ir ekonomines prielaidas žemės rinkai plėtoti, įgyvendinti socialinę teisingumą privatizuojant valstybinę žemę.“

2 straipsnis. 5 straipsnio 4 punkto pakeitimas

5 straipsnio 4 punkte išbraukti žodį „piliečių“ ir šį punktą išdėstyti taip:
„4) civiliniai sandoriai dėl žemės.“

3 straipsnis. 7 straipsnio papildymas nauju 1 punktu

Papildyti 7 straipsnį nauju 1 punktu:

„1) apdovanotiems Vyčio Kryžiaus ordinu ir Vyčio Kryžiumi, žuvusių (mirusių) tokių fizinių asmenų sutuoktiniams, o jeigu sutuoktinio nėra, – tėvams (įtėviams) arba vaikams (įvaikiams) – Vyriausybės nustatyto dydžio vienas žemės sklypas individualiai statybai, jeigu jų prašymai dėl žemės sklypo suteikimo nuosavybėn neatlygintinai pateikti iki Žemės reformos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo įsigaliojimo (2002 m. liepos 3 d.). Šie žemės sklypai turi būti suprojektuoti iki 2003 m. gruodžio 31 d. savivaldybių tarybų patvirtintose teritorijose.“

4 straipsnis. 8 straipsnio 1 ir 4 dalių pakeitimas ir papildymas

1. 8 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje vietoj žodžio „Piliečiams“ įrašyti žodį „Asmenims“, po žodžių „miškas ir vandens telkiniai“ įrašyti žodžius „(suformuotais žemės sklypais)“, antrame sakinyje vietoj žodžio „Piliečiai“ įrašyti žodį „Asmenys“, vietoj skaičiaus „10“ įrašyti skaičių „15“, papildyti dalį trečiu sakiniu ir visą dalį išdėstyti taip:

„1. Asmenims žemės reformos metu žemė, miškas ir vandens telkiniai (suformuotais žemės sklypais) parduodami laikantis šio įstatymo 10 straipsnyje nurodytos eilės ir pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus, kitus teritorijų planavimo dokumentus. Asmenys, pirkdami iš valstybės žemę, gali įsigyti ją iš karto arba išsimokėtinai, bet ne per ilgesnį kaip 15 metų laikotarpį Vyriausybės nustatyta tvarka. Valstybės paramos įsigyjant žemės ūkio paskirties žemę subjektai gali įsigyti valstybinę žemės ūkio paskirties žemę Valstybės paramos įsigyjant žemės ūkio paskirties žemę laikinojo įstatymo nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 8 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Užsienio subjektams žemė parduodama pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnyje nurodytą Konstitucinį įstatymą.“

5 straipsnis. 9 straipsnio 2, 3 ir 4 dalių pakeitimas

1. 9 straipsnio 2 dalies pirmame sakinyje vietoj žodžio „Piliečiams“ įrašyti žodį „Asmenims“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„2. Asmenims prie nuosavybės teise priklausančių pastatų ir statinių parduodami teritorijų planavimo dokumentuose nustatytų ploto ir ribų žemės sklypai. Kaimo vietovėje ir po 1995 m. birželio 1 d. miestams priskirtoje teritorijoje parduodami ne didesni kaip 2,0 ha sodybos (namų valdos) žemės sklypai. Kai pagal įstatymus atskiros sodybos (namų valdos) naudojamo žemės sklypo plotas ir ribos nebuvo nustatyti ir nėra parengtų techninės apskaitos bylų, parduodama atskiros sodybos (namų valdos) žemė, kurią užima sodybos statiniai, sodas, kiti sodybos želdiniai, kiemas ir sodyboje nuolat daržui naudojamas žemės sklypas. Paprastai parduodamas žemės sklypas turi būti sodybos teritorijoje, atitikti sodybos (namų valdos) eksploatacijos reikalavimus ir turi būti nustatytas teritorijų planavimo dokumentuose.“

2. 9 straipsnio 3 dalies pirmame sakinyje vietoj žodžio „piliečiams“ įrašyti žodžius „fiziniais asmenims“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„3. Miestuose (iki 1995 m. birželio 1 d. miestams priskirtoje teritorijoje), išskyrus Neringos miestą, fiziniais asmenims, turintiems nuosavybės teise priklausančius gyvenamuosius namus, parduodami jų namų valdų naudojami žemės sklypai, pažymėti namų valdos techninės apskaitos bylose, teritorijų planavimo dokumentuose nustatytų ribų, bet ne didesni kaip 0,2 ha Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne didesni kaip 0,3 ha – kituose miestuose. Parduodamo žemės sklypo plotas apskrities viršininko sprendimu gali būti padidintas, bet ne daugiau kaip atitinkamai iki 0,3 ha arba iki 0,4 ha ir parduotas visas naudojamas namų valdos žemės sklypas, jeigu šio žemės sklypo arba jo dalies pagal teritorijų planavimo dokumentus nenumatoma panaudoti miesto ūkio, visuomenės poreikiams ar individualiai statybai suformavus atskirą atidalijamą žemės sklypą.“

3. 9 straipsnio 4 dalies pirmame sakinyje vietoj žodžio „piliečiams“ įrašyti žodžius „fiziniais asmenims“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„4. Jeigu gyvenamasis namas priklauso kartu keliems savininkams, fiziniais asmenims parduodamas bendras namų valdos naudojamas žemės sklypas, pažymėtas namų valdos techninės apskaitos byloje ir teritorijų planavimo dokumentuose nustatytų ribų, bet ne didesnis kaip 0,2 ha Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne didesnis kaip 0,3 ha – kituose miestuose. Parduodamo žemės sklypo plotas apskrities viršininko sprendimu gali būti padidintas iki naudojamo namų valdos žemės sklypo viso ploto, bet negali būti didesnis kaip atitinkamai 0,2 ha arba 0,3 ha kiekvienam gyvenamojo namo dalies savininkui, jeigu šio žemės sklypo arba jo dalies pagal teritorijų planavimo dokumentus nenumatoma panaudoti miesto ūkio, visuomenės poreikiams ar individualiai statybai suformavus atskirą atidalijamą žemės sklypą.“

6 straipsnis. 10 straipsnio pavadinimo, 1 ir 4 dalių pakeitimas ir papildymas

1. 10 straipsnio pavadinime vietoj žodžio „Piliečių“ įrašyti žodį „Asmenų“ ir pavadinimą išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Asmenų, įsigyjančių žemę, mišką ir vandens telkinius, eilė“.

2. Pakeisti 10 straipsnio 1 dalį iki dvitaškio ir išdėstyti taip:

„1. Vykdamas žemės reformą, kaimo vietovėje žemės sklypai asmenims projektuojami žemės reformos žemėtvarkos projektuose arba kituose teritorijų planavimo dokumentuose šia eilės tvarka:“.

3. Pakeisti 10 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) perduodami nuosavybėn neatlygintinai lygiaverčiai turėtiesiems arba parduodami žemės ūkio veiklai naudojami žemės sklypai Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 4 straipsnio 13 dalyje nurodytiems fiziniais asmenims, taip pat parduodami įstatymų nustatyta tvarka valstiečių ūkiui steigti suteikti žemės sklypai, priskirti valstybės išperkamai žemei, šiuos sklypus naudojančiams fiziniais asmenims;“.

4. 10 straipsnio 1 dalies 7 punkte vietoj žodžio „piliečiams“ įrašyti žodį „asmenims“ ir šį punktą išdėstyti taip:

„7) perduodami nuosavybėn neatlygintinai arba perduodami įstatymų nustatyta tvarka suteikti asmeniniam ūkiui žemės sklypai šiuos žemės sklypus naudojančioms asmenims;“.

5. Papildyti 10 straipsnio 1 dalį naujais 11 ir 12 punktais:

„11) perduodama žemės ūkio paskirties žemė Valstybės paramos įsigyjant žemės ūkio paskirties žemę laikinajame įstatyme nurodytiems asmenims, naudojančioms šią žemę ne mažiau kaip 2 metus iš eilės;

12) perduodama žemės ūkio paskirties žemė Valstybės paramos įsigyjant žemės ūkio paskirties žemę laikinajame įstatyme nurodytiems asmenims, naudojančioms žemės sklypus, kurie ribojasi su perduodamu žemės sklypu;“.

6. 10 straipsnio 1 dalies buvusias 11 ir 12 punktus laikyti 13 ir 14 punktais, juos pakeisti ir išdėstyti taip:

„13) perduodama žemė fiziniams asmenims, gyvenantiems toje kadastrinėje vietovėje, arba asmenims, kurie toje kadastrinėje vietovėje įsigijo nuosavybėn gamybinius pastatus, perduodami šiems pastatams eksploatuoti reikalingi žemės sklypai;

14) perduodama žemė kitiems asmenims.“

7. Pakeisti 10 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Kai tą patį žemės sklypą pageidauja gauti nuosavybėn neatlygintinai keli vienodą pirmumo teisę turintys piliečiai ar pirkti keli vienodą pirmumo teisę turintys asmenys, žemės sklypas perduodamas ar suteikiamas nuosavybėn neatlygintinai arba perduodamas jį nuomojančiam asmeniui. Jeigu žemės sklypas, kurį pageidauja įsigyti keli vienodą pirmumo teisę turintys piliečiai, nebuvo išnuomotas, jis perduodamas ar suteikiamas nuosavybėn neatlygintinai tam piliečiui, kurio nuosavybės teise priklausantis žemės sklypas ribojasi su perduodamu ar suteikiamu nuosavybėn neatlygintinai žemės sklypu, o jeigu tokių piliečių yra keletas arba tokių nėra, – piliečiui, kuris pirmiau pateikė prašymą. Kai tą patį neišnuomotą žemės sklypą pageidauja pirkti keli vienodą pirmumo teisę turintys asmenys, sklypas perduodamas aukciono būdu. Aukciono organizavimo tvarką nustato Vyriausybė.“

7 straipsnis. 11 straipsnio 2 dalies pakeitimas

11 straipsnio 2 dalyje vietoj žodžio „pilietis“ įrašyti žodį „asmuo“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„2. Sprendimai sugrąžinti žemę, perduoti nuosavybėn neatlygintinai lygiavertį turėtajam žemės sklypą, suteikti žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai priimami ir valstybinės žemės pirkimo-pardavimo sutartys sudaromos, jeigu asmuo sutinka su įsigyjamo žemės sklypo žemės reformos žemėtvarkos projektuose ir kituose teritorijų planavimo dokumentuose nustatytais žemės, miško ir vandens telkinių specialiosiomis naudojimo sąlygomis, žemės servitutais ir ūkinės veiklos apribojimais.“

8 straipsnis. 15 straipsnio 1, 3, 5, 6, 7, 8 dalių pakeitimas ir papildymas

1. 15 straipsnio 1 dalyje išbraukti žodį „Piliečių“, vietoj žodžio „piliečių“ įrašyti žodžius „fizinių asmenų“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„1. Asmeninio ūkio žemė laikoma žemė, kuri pagal įstatymus buvo suteikta ir fizinių asmenų naudojama asmeniniam ūkiui iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.“

2. 15 straipsnio 3 dalyje vietoj žodžio „piliečių“ įrašyti žodžius „fizinių asmenų“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„3. Asmeninio ūkio žemės sklypai paprastai projektuojami fizinių asmenų turėtoje žemėvaldoje, jeigu ši yra asmeniniam ūkiui skirtoje teritorijoje.“

3. 15 straipsnio 5 dalies antrame sakinyje išbraukti žodį „Piliečių“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„5. Rengiant žemės reformos žemėtvarkos projektą, asmeninio ūkio žemės sklypų vietos ir ribos gali būti keičiamos pagal Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą ir siekiant sukurti racionalias žemėnaudas teritorijoje, kurią apima vietinis (kadastrinės vietovės) žemės reformos žemėtvarkos projektas. Asmeninio ūkio žemės sklypų, kurie buvo nuolat

naudojami iki 1993 m. gruodžio 31 d., ribos ir vieta rengiant žemės reformos žemėtvarkos projektą gali būti keičiamos toje šių nuolat naudojamų žemės sklypų užimtoje teritorijoje Vyriausybės nustatyta tvarka. Kai naudojama asmeninio ūkio žemė yra bendruose plotuose, šie žemės sklypai projektuojami iš toje kadastrinėje vietovėje esančios laisvos žemės fondo, o jeigu laisvos žemės fondo toje kadastrinėje vietovėje nepakanka, šie sklypai projektuojami asmeniniam ūkiui naudojamose teritorijose.“

4. 15 straipsnio 6 dalyje vietoj žodžio „piliėtis“ įrašyti žodžius „fizinis asmuo“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„6. Jeigu fizinis asmuo mirė, teisę gauti nuosavybėn neatlygintinai, pirkti iš valstybės ar nuomoti jo naudotą asmeninio ūkio žemę įgyja jo įpėdiniai Civilinio kodekso nustatyta tvarka.“

5. 15 straipsnio 7 dalies pirmame sakinyje po žodžio „sklypą“ įrašyti žodžius „taip pat kitiems fiziniams asmenims“, antrame sakinyje vietoj žodžio „asmenims“ įrašyti žodį „piliečiams“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„7. Piliečiams, kurie neturi teisės į nuosavybės teisių atkūrimą pagal Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą arba kurie turi teisę atkurti nuosavybės teisę į mažesnę, negu naudoja asmeniniam ūkiui, žemės sklypą, taip pat kitiems fiziniams asmenims naudojami asmeniniam ūkiui žemės sklypai parduodami Vyriausybės nustatyta tvarka. Piliečiams, kurie pagal Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą turi teisę atkurti nuosavybės teises į ne mažesnę kaip asmeniniam ūkiui suteiktos žemės sklypą, tačiau pageidauja kitos kompensacijos arba savo teisę susigrąžinti žemę perleidžia kitiems piliečiams, arba atsisako šios teisės kitų piliečių naudai, asmeninio ūkio žemė neparduodama, o žemės sklypai išnuomojami iš laisvos žemės fondo.“

6. 15 straipsnio 8 dalyje vietoj žodžių „piliečiams“ įrašyti žodžius „fiziniams asmenims“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„8. Asmeninio ūkio žemė neparduodama ir vietoj jos kiti žemės sklypai asmeniniam ūkiui skirtoje teritorijoje nesuteikiami naudotis fiziniams asmenims, kuriems asmeninio ūkio žemė suteikta pažeidžiant įstatymus, taip pat fiziniams asmenims, kurie patys nenaudoja jiems suteiktos žemės asmeninio ūkio poreikiams Vyriausybės nustatyta tvarka.“

9 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

17 straipsnio pirmame sakinyje išbraukti žodžius „Fizinių asmenų“ ir šį straipsnį išdėstyti taip:

„17 straipsnis. Prašymų įsigyti valstybinės žemės ar ja naudotis nagrinėjimas

Prašymus susigrąžinti nuosavybėn, gauti nuosavybėn neatlygintinai, pirkti valstybinę žemę, mišką bei vandens telkinius nagrinėja ir sprendimus priima apskričių viršininkai arba kita įstatymų nustatyta institucija. Prašymus išsinuomoti valstybinę žemę bei gauti naudotis valstybine žeme nagrinėja ir sprendimus priima apskričių viršininkai, savivaldybių institucijos ar kita įstatymų nustatyta institucija Civilinio kodekso ir Žemės įstatymo nustatyta tvarka.“

10 straipsnis. 18 straipsnio 1 ir 2 dalių pakeitimas

1. 18 straipsnio 1 dalyje vietoj žodžio „piliečiai“ įrašyti žodį „asmenys“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„1. Sprendimus dėl žemės įsigijimo asmenys gali apskųsti teismui.“

2. 18 straipsnio 2 dalies antrame sakinyje išbraukti žodį „piliečių“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„2. Skundus dėl žemės reformos metu suformuotų žemėnaudų tinkamumo, žemės privatizavimui ir nuomai parengtų dokumentų bei įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų neatitikimo nagrinėja apskričių viršininkai ir Vyriausybės įgaliota institucija. Vyriausybės įgaliota institucija nenagrinėja apskrities viršininko neapsvarstytų prašymų ir skundų.“

11 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis Įstatymas, išskyrus 3 straipsnį, įsigalioja nuo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio pakeitimo įstatymo įsigaliojimo dienos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS
